

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 30. ágúst 2017

31. tölublað | 11. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
SUBMARINER DATE

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Óttast enn eitt höfrungahlaupið

Raungengi launa nálgast sögulegar hæðir. Greinendur telja getu fyrirtækja til að taka á sig frekari kostnaðarhækkanir komna að endimörkum. Óttast er að enn eitt höfrungahlaupið fari af stað í komandi kjaraviðræðum. Framkvæmdastjóri SA segir fráleitt að opinberir starfsmenn séu leiðandi í launaþróun í landinu.

»6-7

FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

»2 Turninn við Höfðatorg til sölu

Fasteignafélag í eigu lífeyrissjóða undirbýr nú sölu á öllum eignum félagsins sem eru metnar á um 22 milljarða króna. Langsamlega stærsta eignin er turninn við Höfðatorg.

»2 Eignast 88 prósent hlut í DV

Dalurinn ehf., sem er meðal annars í eigu Róberts Wessmann, hefur eignast 88,38 prósent hlut í Pressunni, móðurfélagi DV og Eyjunnar. Lánam var breytt í hlutafé.

»10 Skortir skýrt umboð

„Horfa þarf til fleiri hagstjórnartækja en stýrivaxta ef árangur á að nást í peningastefnunni og fyrirbyggja þarf að kerfisáhætta byggist upp í fjármálakerfinu,“ segir Lilja Alfreðsdóttir í aðsendri grein.

Ávallt FRÍAR sjónmælingar

KAUPAUKI

Með öllum margskiptum glerjum fylgir annað par FRÍTT með í sama styrkleika.

Tímamantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500

Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

Dalurinn eignast 88 prósentu hlut í Pressunni

Eignarhaldsfélagið Dalurinn eignaðist í liðinni viku 88,38 prósentu hlut í fjölmiðlafyrirtækinu Pressunni, sem er meðal annars móðurfélag Vefpressunnar, DV og Eyjunnar. Félagið í eigu Björns Inga Hrafnssonar, útgefanda Pressunnar, og Arnars Ægissonar, framkvæmdastjóra félagsins, eiga um ellefu prósentu hlut í félaginu.

Eigendur Dalsins eru þeir Árni Harðarson, Halldór Kristmannsson, Hilmar Þór Kristinsson, Jóhann G. Jóhannsson og Róbert Wessmann, en hver um sig á tuttugu prósentu hlut í félaginu. Fyrir í sumar keyptu þeir allt hlutfé í Birtingi, sem gefur meðal annars út Gestgjafann, Hús og híbýli og Vikuna.

Í apríl var tilkynnt að sex fjárfestahópar, þar á meðal Dalurinn, hefðu ákveðið að leggja Pressunni til fé. Var gert ráð fyrir að hlutfé yrði aukið um 300 milljónir. Áformin um hlutfjárfærsluna gengu hins vegar ekki eftir.

Halldór Kristmannsson, einn af forsvarsmönnum Dalsins, segir í samtali við Markaðurinn að félagið hafi lagt Vefpressunni til umtalsverða fjármuni í tengslum við fyrirhugaða hlutfjárfærsluna í vor. „Hún gekk hins vegar ekki eftir og aðrir

fjárfestar drógu sig út. Dalurinn lagði til fjármuni sem nýttust við greiðslu opinberra gjalda og vegna vanskila á lífeyrissjóðs- og stéttarfélagsgreiðslum starfsmanna.“

Þá útskýrir Halldór að félagið hafi ekki lagt aukið fé til rekstrarins frá því að tilkynnt var um að ekkert yrði af boðaðri 300 milljóna hlutfjárfærslu. „Staða Vefpressunnar og dótturfélaga er þung og stjórnendur hafa óskað eftir svigrúmi í sumar til að leita nýrra hluthafa til að bjarga rekstrinum en það hefur ekki gengið eftir,“ segir Halldór.

Á meðal þeirra fjárfesta sem drógu sig út úr hlutfjárfærslunni var félagið Gufupressan í eigu Skúla Gunnars Sigfússonar, sem er oftast kenndur við Subway, og byggingarfélagið Eykt.

Dalurinn er þannig orðinn langsamlega stærsti eigandi Pressunnar með 88,38 prósentu hlut. Þar á eftir kemur félagið Kringlueignir ehf., í eigu Björns Inga, með 5,28 prósentu hlut og AB11 ehf., í jafnri eigu Björns Inga og Arnars Ægissonar, með 4,18 prósentu hlut. Fyrir umræddar breytingar áttu félagið í eigu þeirra tveggja 82 prósentu hlut í Pressunni. Auk þess átti Steinn Kári Ragnarsson, framkvæmdastjóri DV, tíu prósentu hlut og Jakob Hrafnsson, bróðir Björns Inga, átta prósentu hlut. Þeir eru báðir farnir úr hluthafahópnum.

Samkvæmt heimildum Markaðarins hafa skuldir Vefpressunnar og DV aukist undanfarna mánuði og nema heildarskuldir Pressusamstæðunnar nú rúmlega 700 milljónum króna. Eru vanskil við tollstjóra vegna opinberra gjalda og eins ógreidd gjöld í lífeyrissjóði og stéttarfélag yfir 400 milljónir króna. Tollstjórinn hefur lagt fram gjaldprotabeiðni á hendur Vefpressunni sem verður tekin fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur í næsta mánuði. Heimildir Markaðarins herma að stjórnendur Vefpressunnar hafi itrekað reynt að fresta úrskurðinum án árangurs og mun ekkert samkomulag vera í gildi um greiðslu ógreiddra gjalda. Að óbreyttu mun héraðsdómur því taka beiðni tollstjórans fyrir og úrskurð um hvort félagið verði tekið til gjaldprotaskipta. kristinningi@frettabladid.is

Róbert Wessmann

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Ritstjóri Hörður Ægisson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

Fasteignafélagið FAST-1 keypti turninn við Höfðatorg af Íslandsbanka árið 2013. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Lífeyrissjóðir að selja Höfðatorgsturninn

Fasteignafélag í eigu lífeyrissjóða undirbýr nú sölu á öllum eignum félagsins sem eru metnar á um 22 milljarða króna. Langsamlega stærsta eignin er turninn við Höfðatorg. Fyrirtækjaráðgjöf Íslandsbanka hefur umsjón með söluferlinu.

Fasteignafélagið FAST-1 undirbýr nú sölu á öllum eignum samstæðunnar en langsamlega stærsta eign þess er Höfðatorgsturninn við Borgartún og Katrinartún sem var metinn á um 18 milljarða króna í árslok 2016. Samtals nema eignir félagsins hins vegar ríflega 22 milljörðum.

Gísli Reynisson, framkvæmdastjóri FAST-1, sem er samlagshlutfélag að mestu í eigu íslenskra lífeyrissjóða, segir í samtali við Markaðurinn að formlegt söluferli muni hefjast á allra næstu vikum. Það er fyrirtækjaráðgjöf Íslandsbanka sem er ráðgjafi seljenda í ferlinu.

Aðspurður segir Gísli ekki hægt að segja fyrir um hvenær hann búist við að söluferlinu ljúki. Hann bendir hins vegar á það sé mat stjórnenda að nú sé góður tími til að selja fasteignasafn félagsins, meðal annars með hliðsjón af lækkanði vöxtum á markaði. Gísli er einn eigenda Contra eignastýringar sem hefur séð um rekstur eigna FAST-1 frá árinu 2012 og þá er fasteignafélagið í stýringu Íslandssjóða, dótturfélags Íslandsbanka.

1.274

milljónir voru leigutekjur félagsins sem á og rekur Höfðatorg á árinu 2016.

Heildarleigutekjur FAST-1 á árinu 2016 námu um 1.630 milljónum króna og jukust um liðlega 80 milljónir frá fyrra ári. Þar munaði mest um tekjur af leigustarfsemi dótturfélagsins HTO ehf., sem á og rekur atvinnuhúsnæði að Höfðatorgi, en þær voru samtals 1.274 milljónir í fyrra. Hagnaður félagsins fyrir matsbreytingu fjárfestingareigna var um 970 milljónir króna á síðasta ári. Heildarstærð eigna félagsins er um 57 þúsund fermetrar að meðtöldum bílarkjallara sem er undir byggingunum.

Turninn að Katrinartúni, sem haf-

ist var handa við að reisa árið 2007 af byggingarfélaginu Eykt, er nítján hæðir en á meðal þeirra fyrirtækja og stofnana sem eru þar með starfsemi eru Fjármálaeftirlitið, Reiknistofa bankanna, Olís, WOW air, Samherji, Arctic Finance og ýmsar lögmattsstofur.

Stærstu hluthafar FAST-1, hvor um sig með 19,9 prósentu eignarhlut, eru Gildi lífeyrissjóður og Lífeyrissjóður verslunarmanna og þá nemur hlutur Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins – bæði A- og B-deild – samtals 18,5 prósentum. Aðrir lífeyrissjóðir eiga undir 10 prósentu hlut og þá á Tryggingamiðstöðin ríflega þrjú prósentu hlut í félaginu.

Fasteignafélagið FAST-1 eignaðist Höfðatorg upphaflega árið 2013 þegar það keypti eignarhaldsfélagið HTO af Íslandsbanka, sem átti þá 72,5 prósentu hlut í félaginu, og Péttri Guðmundssyni og tengdum aðilum sem fóru með 27,5 prósentu hlut. Fyrirtækjaráðgjöf Íslandsbanka sá einnig um söluferli félagsins á þeim tíma en bankinn hafði tekið yfir Höfðatorg að mestu árið 2011. hordur@frettabladid.is

Hætt við sölu Öryggismiðstöðvarinnar

Eigendur Öryggismiðstöðvar Íslands, sem eru meðal annars Hjörleifur Þór Jakobsson, fyrrverandi forstjóri Hampiðjunnar og Óliúfélagins Esso, og Guðmundur Ásgeirsson, oft kenndur við Neskipt, hafa hætt við sölu á fyrirtækinu. Ákvörðun um þetta var tekin fyrir í þessum mánuði en þá höfðu staðið yfir viðræður við þrjá til fjóra hópa fjárfesta um möguleg kaup á öllu hlutfélagi félagsins, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Fyrirtækið var sett í söluferli í lok maímánaðar, eins og greint var frá í Fréttablaðinu á þeim tíma, en það var fyrirtækjaráðgjöf Arctic Finance sem var

» Væntingar eigenda stóðu til þess að geta fengið yfir þrjú milljarða króna fyrir allt hlutfélagið

ráðgjafi seljenda í ferlinu. Samkvæmt heimildum Markaðarins stóðu væntingar eigenda til þess að geta selt allt hlutfélagið fyrir rúmlega þrjú milljarða króna. Í stuttri fjárfestinga- kynningu

sem var send á fjárfesta og ýmsa markaðsaðila í tengslum við söluferlið kom meðal annars fram að tekjur félagsins hefðu aukist um liðlega fjórðung á árinu 2016 og numið tæplega 3,7 milljörðum króna. EBITDA-hagnaður – afkoma fyrir fjármagnsliði, afskriftir og skatta – batnaði einnig um 130 milljónir á milli ára og nam 421 milljónir í fyrra.

Stærsti eigandi Öryggismiðstöðvarinnar er Unaós ehf. með 90 prósentu hlut. Helstu eigendur þess félags, hvor um sig með ríflega 30 prósentu hlut, eru Guðmundur Ásgeirsson og hjónin Hjörleifur Þór og Hjördis Ásberg. Hjörleifur, sem er jafnframt stjórnarformaður Öryggismiðstöðvarinnar, var um tíma einn nánasti samstarfsmaður Ólafs Ólafssonar, aðaleiganda Samskipa, og stýrði þá fjárfestingarfélaginu Kili sem var stór hluthafi í Kaupþingi og sat í stjórn bankans. – hae

Sjónvarpsdreifikerfi fyrir hótél, gistiheimili og skip.

ÖREIND

– Tengir þig við framtíðina!

Auðbrekku 3 • Kópavogur • s. 564 1660
oreind@oreind.is • www.oreind.is

sart SAMTÖK RÁFVERKTAKA

Hjörleifur Jakobsson er stjórnarformaður félagsins.

Við hjálpum þér að fylla í eyðurnar

Hvort sem þig vantar sérhæfða iðnaðarmenn, málara, rafvirkja, þúsundþjalasmið til lengri tíma eða handlangara til skemmri tíma, þá höfum við hendur í verkið. ELJA útvegar þér þann fjölda starfsmanna sem þú þarft – eins lengi og verkefni þín krefjast. Láttu okkur ráða.

elja

Starfsmannabjónusta

Láttu okkur ráða

Elja starfsmannabjónusta 4 150 140 elja.is ELJA@ELJA.IS

Saka lögmann um að hafa í hótunum

Forsvarsmenn Brims hafa kvartað til úrskurðarnefndar lögmannna vegna framgöngu lögmanns eignarhaldsfélagsins Glitnis HoldCo. Þeir saka lögmanninn um að hafa haft í hótunum við fyrrverandi starfsmann Brims. Lögmaðurinn vísar ásökunum á bug.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Forsvarsmenn sjávarútvegsfélagsins Brims hafa kvartað til úrskurðarnefndar lögmannna vegna framgöngu Ólafs Eiríkssonar, lögmanns eignarhaldsfélagsins Glitnis HoldCo, sem var stofnað á grunni eigna slitabús Glitnis banka í lok árs 2015, en þeir saka lögmanninn um að hafa haft í hótunum við fyrrverandi starfsmann Brims sem er tilvonandi vitni í dómsmáli sem Glitnir hefur höfðað á hendur félaginu. Forstjóri Brims segir erlenda vogunarsjóði „svífast einskis í innheimtu krafna“ hér á landi.

Ólafur segist í samtali við Markaðinn hafna umræddum ásökunum sem röngum. Málið sé til meðferðar hjá úrskurðarnefndinni og telur hann því ekki rétt að ræða efnisatriði þess nánar.

Allir nefndarmenn úrskurðarnefndarinnar lýstu sig vanhæfa til þess að taka kvörtunina fyrir og á eftir að finna varamenn í þeirra stað. Er því óvíst á þessari stundu hvenær úrskurður verður kveðinn upp í málinu.

Hlutverk nefndarinnar er meðal annars að fjalla um kvartanir á hendur lögmonnum vegna háttsemi sem kann að stríða gegn lögum eða siðareglum Lögmannafélags Íslands.

Málið á rætur að rekja til deilna á milli slitastjórnar Glitnis, síðar Glitnis HoldCo, og Brims vegna á fjórða tug afleiðusamninga sem gerðir voru haustið 2008, skömmu fyrir fall bankakerfisins. Slitastjórnin höfðaði mál á hendur Brimi sumarið 2012 og gerði kröfu um greiðslu á tæpum tveimur milljörðum króna ásamt dráttarvöxtum. Málið var hins vegar fellt

Guðmundur Kristjánsson, forstjóri Brims

Það er búið að snúa sönnunarbyrðinni við í þessu máli. Þeir þurfa ekki lengur að sanna að samningur hafi verið gerður í málinu. Það erum við sem þurfum að verja okkur.

niður í byrjun síðasta árs þar sem lögmaður Glitnis sótti ekki þing. Í kjölfarið höfðaði Glitnir að nýju mál sem byggt er á sömu kröfu, umræddum tveimur milljörðum, og verður það tekið fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur í haust.

Forsvarsmenn Brims hafna öllum kröfum Glitnis, en í nýbirtum ársreikningi félagsins fyrir síðasta ár er tekið fram að ljóst sé „að enginn starfsmaður Brims hafi beðið um eða gert 23 af 31 samningi sem gerð er krafa um að greiða og mynda um níutíu prósent af kröfu Glitnis HoldCo ehf.“

Guðmundur Kristjánsson, forstjóri Brims, segir að í fyrra málinu, sem Glitnir höfðaði árið 2012, hafi slitastjórnin byggt stefnuna á því að tiltekinn starfsmaður Brims hafi gert umrædda afleiðusamninga við bankann haustið 2008. „Það tók okkur fjögur ár að fá símtölin sem áttu sér stað á milli starfsmanna Brims og Glitnis á sínum tíma. Það þurfti úrskurð Hæstaréttar til þess að við fengjum að hlusta á símtölin og þar kom skýrt fram að þessi tiltekni starfsmaður, sem þeir sögðu að hefði gert samningana, var hættur störfum.

Eignarhaldsfélagið Glitnis HoldCo, sem var stofnað á grunni eigna slitabús Glitnis banka í lok árs 2015, hefur höfðað mál á hendur Brimi vegna tveggja milljarða króna kröfu. Málið verður tekið fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur í næsta mánuði. Dómstólar hafa ekki fallist á frávisunarkröfu Brims. FRETATABLADIÐ/VALLI

1.999

milljónir króna er krafa eignarhaldsfélagsins Glitnis HoldCo á hendur Brimi.

Ólafur Eiríksson hæstaréttarlögmaður

Í kjölfarið breyttu þeir stefnunni og höfðuðu nýtt mál þar sem þeir héldu því fram að annar fyrrverandi starfsmaður Brims hefði gert samningana,“ segir Guðmundur.

Því hafi Brim hafnað. Umræddur starfsmaður hafi ekki gert neina samninga og ekki einu sinni haft umboð til þess.

Guðmundur segir lögmann Glitnis HoldCo þá hafa sent starfs-

manninum fyrrverandi bréf. Þar hafi starfsmanninum verið hótáð því að hann yrði gerður persónulega ábyrgur fyrir umræddum samningum vegna þess að hann hafi ekki haft umboð til þess að skrifa undir þá fyrir hönd Brims.

Brim hafi ekki getað sætt sig við slíkar hótanir og því ákveðið að kvarta til úrskurðarnefndar lögmannna. Starfsmaðurinn fyrrverandi, sem er auk þess tilvonandi vitni í dómsmáli Glitnis gegn Brimi, hafi einnig kvartað til nefndarinnar.

Guðmundur segir málið hafa hvílt eins og mara yfir félaginu í á níunda ár. „Það er búið að snúa sönnunarbyrðinni við í þessu máli. Þeir þurfa ekki lengur að sanna að samningur hafi verið gerður í málinu. Það erum við sem þurfum að verja okkur,“ segir Guðmundur. Ljóst sé að erlendir vogunarsjóðir, sem hafi keypt þrotabú gömlu bankanna, svífast einskis við að innheimta kröfur hér á landi. „Við erum bara í rímu við vogunarsjóði.“

Þess má geta að Brimi var á síðasta ári gert af Hæstarétti Íslands að greiða gamla Landsbankanum 756 milljónir króna vegna skipta-samninga. kristinningi@frettabladid.is

Tryggingafélagið Sjóvá keypti 500 milljóna króna hlut í Ölgerðinni

Tryggingafélagið Sjóvá tók þátt í kaupum fjárfesta á 69 prósent hlut í Ölgerðinni Agli Skallagrímsyni fyrir á árinu. Keypti tryggingafélagið 500 milljóna króna hlut í félaginu, en kaupin gengu í gegn í lok aprílmánaðar.

Framtakssjóðirnir Akur fjárfestingar, í stýringu Íslandssjóða, og Horn III, í stýringu Landsbréfa, sem eru að mestu í eigu lífeyrisjóða, keyptu 69 prósent hlutinn ásamt hópi einkafjárfesta og Sjóvá. Kaupverðið nam um fimm milljörðum króna þegar ekki er tekið tillit til skulda og handbærs fjár Ölgerðarinnar.

Októ Einarsson, stjórnarformaður Ölgerðarinnar, og Andri Þór Guðmundsson, forstjóri félagsins, eiga saman 31 prósent hlut í félaginu í gegnum OA eignar-

haldsfélag ehf. Októ var kjörinn stjórnarformaður á aðalfundi Ölgerðarinnar í lok apríl.

Hermann Már Þórisson, framkvæmdastjóri Horns III, fór þá inn í stjórn félagsins ásamt Jóhannesi Haukssyni, framkvæmdastjóra hjá Íslandssjóðum sem reka Akur. Það gerðu einnig þær Rannveig Eir Einaradóttir, forstöðumaður flugþjónustudeildar Icelandair, og Sýlvía Kristín Ólafsdóttir, starfsmaður Landsvirkjunar.

Eins og Markaðurinn greindi frá um miðjan mars biðu þáverandi og núverandi eigendur Ölgerðarinnar eftir samþykki Samkeppniseftirlitsins fyrir sölunni í rúma fjóra mánuði að óþörfu. Salan var ekki tilkynningarskyld og úrskurðaði stofnunin endanlega um það í byrjun mars. – kj

» Kaupverðið nam um fimm milljörðum króna þegar ekki er tekið tillit til skulda og handbærs fjár.

Hermann Björnsson, forstjóri Sjóvár.

LÁNSHÆFISMAT FYRIRTÆKJA

ER ÞITT FYRIRTÆKI BÚIÐ AÐ SKILA ÁRSREIKNINGI?

Skil ársreiknings hefur áhrif á lánshæfismat fyrirtækja

Því sterkara sem lánshæfismat fyrirtækis er því traustara verður orðspor þess og staða í viðskiptum. Samkvæmt gögnum Creditinfo eru þau fyrirtæki sem skila ekki ársreikningi á tilsettum tíma tvöfalt líklegri til að lenda á vanskilaskrá.

Það að skila ársreikningi fyrir **1. september** hefur jákvæð áhrif á lánshæfismat fyrirtækisins.

Kynntu þér lánshæfismat Creditinfo á creditinfo.is

Lánshæfismat Creditinfo

- Metur líkurnar á vanskilum
- Er reiknað fyrir nær öll íslensk fyrirtæki
- Lágmarkar áhættu í viðskiptum
- Auðveldar upplýstar ákvarðanir

Íslensk laun í erlendum samanburði hafa hækkað verulega undanfarin ár og eru nú á svipuðum stað og þegar hæst stóð í uppsveiflunni árið 2007. Seðlabankinn reiknar með því að raungengið nái sögulegum hæðum á næsta ári. Hann telur að geta innlendra fyrirtækja til þess að taka á sig frekari kostnaðarhækkunir gæti verið komin að endamörkum vegna hækkanandi gengis. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Raungengi launa í sögulegum hæðum

Samtök atvinnulífsins telja að mikil hækkun raungengis launa síðustu ár ögni samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs. Launakostnaður innlendra fyrirtækja hefur hækkað umtalsvert meira en í helstu samkeppnisríkjum Íslands. Dósent í hagfræði segir enga leið að rökstyðja frekari hækkun raungengisins. Eitthvað verði undan að láta. Óttast er að enn eitt höfrungahlaupið í launahækkunum fari af stað.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Launakostnaður fyrirtækja hér á landi hefur hækkað um fjörutíu prósent meira en í helstu samkeppnisríkjum Íslands á síðustu tveimur árum. Ekkert lát virðist vera á hækkaninni en Seðlabanki Íslands spáir því að raungengi launa nái sögulegum hæðum á næsta ári. Hækkunin endurspeglar þverrandi samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs sem leiðir til minni getu fyrirtækja til þess að standa undir launahækkunum, að sögn Halldórs Benjamins Þorbergssonar, framkvæmdastjóra Samtaka atvinnulífsins.

Samfara hækkanandi launakostnaði hefur hlutfall launa af landsframleiðslu hér á landi snarhækkað síðustu ár. Var það í fyrra það hæsta á Norðurlöndunum eða 62,4 prósent borið saman við 60 prósent í Svíþjóð og 54,6 prósent í Noregi.

Viðmælendur Markaðarinn óttast að enn eitt höfrungahlaupið í launahækkunum fari af stað í komandi kjaraviðræðum vetrarins. Verkalýðsfélög á almenna markaðinum muni fylgjast vel með því hvaða samningum opinberir kjarahópar ná í haust og krefjast í kjölfarið sömu launahækkana.

Ari Skúlason, hagfræðingur í hagfræðideild Landsbankans, segir ljóst að svigrúm til launahækkana á komandi mánuðum sé ekki mikið. Flestir hafi búast við því að launahækkunirnar sem samið var um í kjarasamningum árið 2015 myndu

Það er óþóðlegt að hópar opinberra starfsmanna brjóti niður launastefnuna sem almenni markaðurinn hefur mótað.

Halldór Benjamin Þorbergsson, framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins

hleypta verðbólgunni af stað. Óvenjulegar aðstæður í efnahagslífinu hafi hins vegar gert það að verkum að svo fór ekki. „En ég held það sé alveg ljóst að sá leikur verður ekki endurtekinn.“

Ásgeir Jónsson, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands, segir enga leið að rökstyðja það að raungengi launa geti hækkað mikið meira án þess að við fáum það í bakið síðar. Frekari hækkun geti ekki staðist til lengdar.

Hið opinbera ræður för

Fram undan er umfangsmikil samningalota á vinnumarkaði. Fimmtíu kjarasamningar losna á þessu ári, áttatíu á því næsta og 138 á árinu 2019, en á meðal þeirra sem eru nú að hefja viðræður eru átján aðildarfélög BHM, Bandalags háskólamanna, og grunn- og framhaldsskólakennarar.

Ljóst þykir að hið opinbera mun ráða ferðinni og leiða launaþróunina. „Hið opinbera situr í bilstjórasetinu,“ segir viðmælandi Markaðarinn og bendir á að það sé þvert á það sem viðgangist í nágrennaríkjum okkar,

þar sem útflutningsgreinarnar semja fyrst með hliðsjón af efnahagslegum aðstæðum. Aðrir kjarahópar taki síðan mið af því.

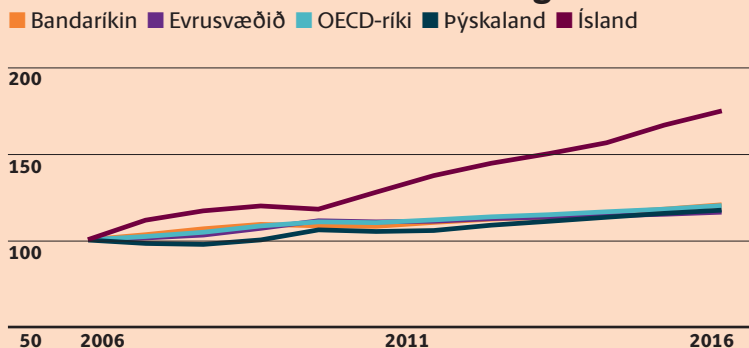
Samninganefndir ríkisins og sveitarfélaga hafa skuldbundið sig til þess að halda sig innan Salek-samkomulagsins svonefnda, sem gerir ráð fyrir að hækkan launakostnaðar fari ekki fram úr 32 prósentum frá árslokum 2014 til loka árs 2018, en óttast er að þau fyrirheit fari fyrir lítið. Er þá helst vísað til þess að ákvarðanir kjararáðs um tuga prósentu launahækkunir hafi sett samkomulagið í algjört uppnám.

Ari telur of snemmt að segja til um hvort von sé á enn einu höfrungahlaupinu í vetur. „Auðvitað eru tilhneigingar í þá átt þegar opinberir hópar eru komnir í stellingarnar og farnir að miða við aðra opinbera hópa. Það samræmist ekki því módeli

Raugengi launa nálgast sögulegar hæðir

Launakostnaður á framleidda einingu

sem við erum að reyna að setja upp að norrænni fyrirmynd. En hvort allt fari á fleygiferð aftur er stóra spurningin sem við fáum ekki svar við fyrr en líða fer á haustið."

Halldór Benjamín segir fráleitt að opinberir starfsmenn séu leiðandi í launapróun í landinu. Það gangi gegn þeirri hugsun að atvinnulífið gefi merki um rými til launabreytinga. „Þetta verður að vera þannig að almenni markaðurinn slær tóninn og hið opinbera fylgir í kjölfarið. Og almenni markaðurinn er búinn að slá tóninn með kjarasamningum Alþýðusambandsins og Samtaka atvinnulífsins. Samninganefndir hins opinbera, bæði ríkis og sveitarfélaga, verða einfaldlega að taka þeim skilaboðum sem þar eru gefin. Það er óboðlegt að hópar opinberra starfsmanna brjóti niður launastefnuna sem almenni markaðurinn hefur mótað. Það gengur í berhöggi við skynsamlega nálgun.“

Launaskrið hjá hinu opinbera

Viðmælandur Markaðarins benda á að mikið launaskrið hafi verið hjá einstökum hópum opinberra starfsmanna síðustu ár. Samkvæmt upplýsingum á vef fjármála- og efnahagsráðuneytisins hækkuðu heildarlaun einstakra hópa opinberra starfsmanna um 30 til 35 prósent frá árinu 2014 til loka mars 2017. Innan Læknafélags Íslands nam hækkunin til dæmis 32 prósentum, 34 prósentum innan Kennarasambands Íslands og 31 prósentu hjá þeim sem heyra undir kjararáð. Til samanburðar hækkuðu laun innan

Alþýðusambandsins um 18 prósent á sama tíma.

Raugengi launa, sem sýnir hvernig launakostnaður hér á landi þróast í samanburði við önnur ríki í sömu mynt, hefur hækkað verulega síðustu ár og nálgast nú sögulegar hæðir, að sögn Ásgeirs Jónssonar, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands. Hækkunin nemur um 48 prósentum frá byrjun árs 2014 og fjörtíu prósentum frá árinu 2015.

Með öðrum orðum hefur hælendur launakostnaður hækkað um fjörtíu prósent umfram launakostnað samkeppnisríkja, mælt í sama gjaldmiðli, á síðustu tveimur árum.

Visitala raungengis launa stóð í 98,4 stigum í lok fyrsta fjórðungs ársins en Seðlabanki Íslands spáir því að visitalan verði 102,1 stig á þessu ári, 109,0 á næsta ári og 113,7 stig árið 2019. Mest náði hún 106,9 stigum á öðrum fjórðungi árs 2017. Er raungengið nú komið liðlega þriðjungu yfir sögulegt meðaltal sitt.

Sá bankinn ástæðu til að taka það fram í vorhefti Peningamála að geta innlendra fyrirtækja til að taka á sig frekari kostnaðarhækkunir gæti verið „komin að endamörkum“.

Aldrei minnst á framleiðni

Ásgeir segist ekki fá séð að frekari raungengishækkun geti staðist til lengdar. „Við getum auðvitað ekki hækkað laun meira og hraðar en aðrar þjóðir. Við getum ekki upp á eigið sjálfðæmi ákvarðað laun á þessari eyju. Þau ráðast af samkeppnisstöðunni. Það er undarlegt að í umræðum um kjararáð hér á landi er eiginlega aldrei minnst á framleiðni eða samkeppnisstöðu

Vill minni miðstýringu í opinbera kerfinu

Gylfi Dalmann Aðalsteinsson, dósent við viðskiptafræðideild Háskóla Íslands, segir að ein skýringin á höfrungahlaupinu á milli hins opinbera og almenna vinnumarkaðar sé mikil miðstýring í launasetningu á opinbera markaðinum.

Markaðirnir tveir séu gerólikir þegar kemur að launasetningu. „Munurinn kemur til að mynda berlega í ljós nú þegar skortur er á kennurum. Hið opinbera getur ekki brugðist við skortinum með því að hækka launin, rétt eins og gerast myndi á almenna markaðinum. Það er mikil miðstýring í launasetningu opinberra starfsmanna sem gerir það mjög erfitt að hækka laun þeirra.

Þegar kjarasamningar opinberra starfsmanna eru gerðir til langs tíma er erfitt að bæta opinberum starfsmönnum það launaskrið sem verður til dæmis á almenna vinnumarkaðinum á samningstímanum. Því sitja þeir eftir og kalla svo eftir

launaleiðréttingum til jafns við hinn almenna vinnumarkað. En á almenna markaðinum gildir mjög víða að greidd eru svokölluð markaðslaun. Þar taka launin mið af frambodi og eftirspurn eftir vinnuafli og aðstæðum í efnahagslífinu hverju sinni.“

Gylfi Dalmann segir það hafa verið mikið baráttumál hins almenna vinnumarkaðar að allir launþegar byggju við sömu lífeyrskjör. Það hafi nú náðst.

„En það er launamunur á milli þessara tveggja vinnumarkaða, opinberum starfsmönnum í óhag. Þá er spurning hvort ekki eigi að finna leiðir til að auka sveigjanleika í launasetningu opinberra starfsmanna líkt og þekkist á almenna markaðinum, til dæmis eitthvað í líkingu við markaðslaun. Það hlýtur að koma nú til skoðunar að auka sveigjanleikann á opinbera markaðinum þannig að þessir tveir vinnumarkaðir verði sem líkastir.“

okkar. Það mætti halda að launin væru ótengd verðmætasköpun,“ segir hann.

Ásgeir segir að nú sé ekki á fyrsta sinn sem laun hér á landi taki á rás og hækki umfram nágrannalöndin. „Þetta hefur gerst síendurtekið í íslenskri hagsögu. Leikurinn er alltaf sá sami. Launin hækka gríðarlega í uppsveiflu í krafti mikils vaxtar í einni atvinnugrein. Nú er það ferðaþjónustan, áður var það bankaþjónustan, þar áður tæknibólán og þar áður sjávarútvegurinn. Kaupmáttur vex þá í tugum prósentu á aðeins nokkurra ára bili og langt umfram raunverulega verðmætasköpun. Á endanum fellur gengi krónunnar og verðbólgan fer af stað og étur upp kaupmáttinn.“

Í öðrum ríkjum hækki laun að jafnaði í samræmi við framleiðni aukningu, mögulega um eitt til þrjú prósent á ári þegar vel árar. Það þekkist ekki að kjarahópar taki út tuga prósentu launahækkanir í einu lagi. „Enda er það svo að meðalhækkun kaupmáttar á Íslandi frá 1989 hefur verið 1,7% sem er alveg í línu við önnur lönd. Það sem er sérstakt við Ísland eru þessar miklu hæðir og lægðir í launapróuninni,“ nefnir Ásgeir.

Vill verja kaupmáttaraukninguna

Það er kunnara en frá þurfi að segja að þær miklu launahækkanir sem samið var um í byrjun árs 2015 hafa ekki skilað sér í aukinni verðbólgu. Almennur kaupmáttur hefur hækkað um yfir tuttugu prósent á tveimur árum.

Halldór Benjamín segir það fáheyrð. Í raun hafi kaupmáttaraukning

Það er undarlegt að í umræðum um kjararáð hér á landi er eiginlega aldrei minnst á framleiðni eða samkeppnisstöðu okkar. Það mætti halda að launin væru ótengd verðmætasköpun.

Ásgeir Jónsson, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands.

að láta söguna endurtaka sig. Ný og fordæmalaus staða kallar á breytta aðferðafræði sem mun skila öllum betri niðurstöðu til langs tíma.

En ástandið er viðkvæmt. Það er auðvelt að missa þetta úr höndum sér. Það er einfaldlega of mikið í húfi til að við leyfum þeirri atburðarás endurtaka sig. Nú er tími til að standa í lappimar og verja þann árangur sem náðst hefur. Um það eiga kjaraviðræður hausts og vetrar að snúast.“

Gengur ekki til lengdar

Ásgeir segir nokkrar ástæður fyrir því hve vel hefur gengið að hækka laun á síðustu árum án þess að til verðbólgu-skots hafi komið.

„Ferðaþjónustan hefur sömu áhrif og fjárfélag og stækkar markaðinn, þannig að mörg fyrirtæki í landinu hafa fundið fyrir aukinni eftirspurn og vaxandi tekjum. Þá hefur verðlækkun á hrávöru valdið því að hrávörusköpunarverðir fyrir fyrirtækja hefur lækkað.“

Þriðji þátturinn er sá að mörg fyrirtæki fóru í gegnum fjárhagslega endurskiptuagningu eftir hrun og eru nú með lægri skuldir og betur fjármögnuð en áður. Þau hafa því efini á meiri launahækkunum en ella. Auk þess má einnig greina breyttan hugsunarhátt þannig að fyrirtæki velja ekki lengur launahækkunum sjálfkrafa út í verðlagið, eins og áður fyrr, heldur reyna að mæta þeim með hagræðingu.

Auk þess lækkuðu raunlaun verulega eftir að gengið hrundi árið 2008. Það var því töluvert svigrúm fyrir launahækkanir.“

Ásgeir segist vona að innstæða hafi verið fyrir þessari miklu hækkun kaupmáttar síðustu ár. „Ég er ekki endilega á þeirri skoðun að þessar hækkunir muni ganga til baka síðar meir. Þrátt fyrir að umræðan sé oft á tíðum neikvæð hefur mjög margt gengið vel hjá okkur og ytri aðstæður hafa einnig reynst okkur hagnýtar. Ég vona því að kaupmáttaraukning síðustu ára sé varanleg. En það er hins vegar engin leið að rökstyðja það að raungengið geti hækkað mikið meira og að visitalan geti farið upp fyrir 100 stiginn án þess að við fáum það í bakið síðar.“

Hafðu það skemmtilegra í haust með Stöð 2

VIÐ ERUM AÐ TALA UM FRÉTTIR

Úrvals fréttateymið okkar tekur á málum líðandi stundar öll kvöld á Stöð 2. Vertu með okkur í haust, það er einfaldlega skemmtilegra með **Stöð 2**.

MARGFALT SKEMMTILEGRI

365.is

365

Bæta upp- lýsingagjöf

Við viljum efla alla okkar upplýsingagjöf til markaðarins og þetta er eitt skref í því,“ segir Helgi Bjarnason, forstjóri tryggingafélagsins VÍS, í tilfni þess að félagið hefur ákveðið að birta reglulega upplýsingar um samsett hlutfall og greiddar tjónabætur.

Upplýsingarnar verða birtar mánaðarlega. Um miðjan næsta september verða til dæmis birtar upplýsingar um samsett hlutfall og greiddar tjónabætur hjá félaginu í ágústmánuði.

„Við teljum einfaldlega að það sé til bóta að markaðurinn sé betur upplýstur um gang mála og sjáum ekki af hverju við ættum að halda þessum upplýsingum leyndum,“ útskýrir Helgi. Hann bætir við að þetta geri stjórnendum kleift að byrja fyrr að vinna með þessar upplýsingar ásamt starfsfólki, því hingað til hafa þær verið skilgreindar sem innherjaupplýsingar.

VÍS er fyrsta tryggingafélagið hér á landi sem hefur tekið ákvörðun um að birta slíkar upplýsingar. Til samanburðar má nefnda að Icelandair Group birtir mánaðarlega flutningstölur félagsins. – kj

Helgi Bjarnason
forstjóri VÍS

Félagsvera sem fær ekki að stjórna tónlistinni í partíum

Svipmynd

Puríður Björg Guðnadóttir

Puríður Björg Guðnadóttir var í vikunni ráðin framkvæmdastjóri einstaklingssviðs Nova en hún hefur starfað samfleytt hjá fjarskiptafyrirtækinu í tíu ár. Puríður er með BS-gráðu í rekstrarverkfræði frá Háskólanum í Reykjavík og hefur auk þess lokið námi í stjórnendamarkþjálfun frá Opna Háskólanum í HR. Hún situr hér fyrir svörum í Svipmynd Markaðarins.

Hvað hefur komið þér mest á óvart það sem afer ári?

Mér finnst skemmtilegt að engan skorti umræðuefni með tilkomu Costco, H&M, Trumps og Despacito. Í nærumhverfi mínu fagna ég litlum og óvæntum sigrum. Það sem stendur upp úr er að loksins erum við Darri búin að festa dag þar sem við ætlum að gifta okkur en við erum búin að vera saman í 12 ár.

Hvaða app notarðu mest?

Ég starfa í bransa þar sem tækniþróunir eru hraðar og samstarfsfélagar mínir eru svo sannarlega með puttann á púlsinum um hvað er í tísku hverju sinni. Ég reyni að tileinka mér nýjustu tækni en í sannleika sagt þá er ég þessi týpa sem hringi eða hitti fólk frekar en að tala við það á Facebook. Appið sem er mest notað í mínum síma

Puríður Björg Guðnadóttir er framkvæmdastjóri einstaklingssviðs Nova.

er sennilega Snapchat. Hins vegar vildi ég að ég gæti nefnt daglega notkun á forritum eins og Strava. Uppáhaldsappið mitt er samt auðvitað Nova-appið.

Hvað gerir þú í frístundum þínum?

Í frístundum nýti ég tímann með fjölskyldu minni. Ég á þrjú litil börn, frá eins árs til sjö ára, og því nóg að gera í frítímanum. Stuttir hjólatúrar, sundferðir, hesthúsið

eða njóta okkar í bústaðnum er efst á lista. Ég er líka mikil félagsvera og passa að rækta venskapinn við allt dýrmæta fólkið í kringum mig, hvort sem það er að fara á deit með mannum mínum, saumaklúbbar með vinkonunum, matarboð, gönguferðir eða trylltur dans.

Hvernig heldur þú þér í formi?

Ég er mjög aktiv manneskja. Ég stekki oft út að hlaupa og hjóla þar

sem það tekur ekki of langan tíma frá börnunum eftir vinnudaginn. Ég er líka einstaklega heppin að eiga samstarfskonu sem rifur mig með sér í hvers kyns vitleysu en hún Margrét Tryggvadóttir er dugleg að hvetja mig til að fara út fyrir þægindarammann, til dæmis með því að hjóla á Þingvelli eða ganga á Snæfellsjökul. Stundum erum við líka bara eðlilegar og skellum okkur á námskeið í Hreyfingu á morgnana. Ég tel þó að mikilvægast við að halda sér í formi sé andleg vellíðan og að vera sátt í eigin skinni.

Hvernig tónlist hlustar þú á?

Ég er því miður ekki manneskjan sem fær að stjórna tónlistinni í partíum og reyndar er ég þekkt fyrir afar slæman tónlistarsmekk. Tónlist með góðu tempói, teknó eða rapp er það sem ég vel mér á fóninn þegar ég er ein eða með börnunum – annars fá aðrir að ráða ferðinni.

Ertu í þínu draumastarfi?

Ég lít svo á að það sé undir mér komið að skapa mitt draumastarf hverju sinni. Ég tel að um draumastarf sé að ræða þegar maður starfar með frábæru fólki og verkefni eru krefjandi en skemmtileg. Störf mín hjá Nova hafa ávallt uppfyllt þessar kröfur. Ég er svo sannarlega þakklát fyrir reynsluna sem ég hef fengið hér, og nú nýjan vettvang með öflugum teymi. Að mínu mati er það teymið og vinnustaðurinn sem skapa draumastarfið.

ÖRFÁ RÝMI LAUS

300–1.700 m²

fyrirspurn@heild.is

sími: 568 6787

www.heild.is

Ísland – ekki eyland á fjármálamarkaði

Friðrik Þór Snorrason
forstjóri RB

Anæstu fimm árum mun fjármálaþjónusta á Íslandi, og þá sérstaklega starfsemi viðskiptabanka, taka stakkaskiptum með tilkomu nýrra fjártæknilausna, nýrra viðskiptamóðela í fjármálaþjónustu og nýrra samevrópskra laga um fjármálaþjónustu. Þessar breytingar munu leiða til þess að þátttakendum á íslenskum fjármálamarkaði mun fjölga. Auk núverandi fjármálafyrirtækja mun íslenskum fyrirtækjum og neytendum standa til boða að nýta sér þjónustu nýrra innlendra þjónustuaðila en einnig í auknum mæli fjármálaþjónustu erlendra fyrirtækja. Gera má ráð fyrir því að þjónustuframboðið verði mun fjölbreyttara en það er í dag og að samkeppni á fjármálamarkaði muni aukast.

Byltingarkenndar breytingar

Frá undirritun Lissabon-sáttmálans árið 2000 hefur framkvæmdastjórn ESB unnið að því að búa til einn samevrópskan markað fyrir greiðsluþjónustu. Stærstu skrefin voru tekin í nóvember 2009 þegar aðildarríki ESB innleiddu fyrstu útgáfuna af lögum um greiðsluþjónustu (e. PSD1), en markmið tilskipunarinnar

var að skapa heildstætt og nútímalegt regluverk um rafræna greiðsluþjónustu innan Evrópska efnahagssvæðisins. Tilskipunin var innleidd í íslensk lög árið 2011.

Meginástæða þess að ESB ákvað að innleiða ný lög um greiðsluþjónustu (PSD2) var sú að fyrri lagarammi náði ekki utan um gjörbreytt landslag í smágreiðslumiðlun vegna örrar þróunar í stafrænni tækni. Yfirlýst markmið ESB með PSD2 tilskipuninni er að auka samkeppni í greiðsluþjónustu, styðja við nýsköpun, bæta neytendavernd og eignarhald neytenda á gögnum samhliða því að búa til einn samevrópskan markað fyrir greiðsluþjónustu innan EES.

Þó að PSD2 tilskipunin fjalli um greiðsluþjónustu er ljóst við lestur laganna að þeim er ætlað að hafa mun vðtækari áhrif, einkum þegar kemur að starfsemi viðskiptabanka. Í raun er verið að móta framtíð fjármálaþjónustu með gríðarlegri opnun fjármálamarkaða og mögulegri innkomu nýrra þjónustuaðila.

Nýir þátttakendur

Stærstu breytingarnar felast í því að PSD2 tilskipunin opnar fyrir aðgengi þriðja aðila að innlána-reikningum fjármálastofnana. Þannig skilgreinir tilskipunin tvö ný þjónustuhlutverk tengd þessum breytingum:

- Greiðsluvirkjandi er aðili sem má með samþykki viðskiptavina framkvæma greiðslur beint af innlána-reikningi yfir á annan reikning.

- Upplýsingaþjónustuveitandi er aðili sem má með samþykki viðskiptavina safna saman fjárhagsupplýsingum um viðkomandi viðskiptavin.

Um er að ræða byltingarkenndar breytingar fyrir þær sakir að viðskiptabankar verða að veita nýju þjónustuveitendum óhindrað aðgengi að innlána-reikningum án þess að samningur sé til staðar á milli bankans og þjónustuveitandans. Þjónustuveitandanum dugur að hafa samþykki eiganda reikningsins til að opna aðgengi að innlána-reikningnum sem geymdur er hjá viðkomandi banka. Það sem meira er, er að bankinn getur hvorki innheimt viðbótargjald af þjónustuveitandanum né af viðskiptavinum.

Loks nægir fyrir greiðsluvirkjanda eða upplýsingaþjónustuveitanda að fá samþykki fjármálaeftirlits eins ríkis innan EES til að veita þjónustu hvar sem er innan EES. Þar sem mun minni kvaðir eru lagðar á nýju þjónustuveitendurna heldur en viðskiptabankana er líklegt að þátttakendum á markaði muni fjölga til muna á næstunni.

Í ljósi þessara breytinga á samkeppnisumhverfi á fjármálamarkaði þurfa bankar að huga að eftirfarandi þáttum, en um er að ræða spurningar sem gætu kallað á endurskoðun á hlutverki, framtíðarsýn og kjarnastefnu viðskiptabanka:

- Hvaða áhrif mun ný tækni hafa á viðskiptamódel, þjónustuferla, þjónustuframboð og samkeppnisumhverfi bankanna?

Auk núverandi fjármálafyrirtækja mun íslenskum fyrirtækjum og neytendum standa til boða að nýta sér þjónustu nýrra innlendra þjónustuaðila en einnig í auknum mæli erlendra fyrirtækja.

- Hvaða áhrif munu ný lög um greiðsluþjónustu og persónuvernd hafa á fjármálamarkaðinn?

- Hvaða þekkingu þurfa bankarnir að hafa til að takast á við þessar breytingar og hver eru líkleg áhrif á starfshætti og starfsmannafjölda?

- Er tækni-umhverfi bankanna tilbúið til að takast á við breytingarnar? Eru þau nægjanlega sveigjanleg og hagkvæm í rekstri til að geta þróað hratt nýjar hagkvæmar tæknilausnir?

Það er ljóst að PSD2 tilskipunin mun hafa mikil áhrif á viðskiptamódel bankanna og eðli fjármálaþjónustu á Evrópska efnahagssvæðinu.

Í næsta pistli verður fjallað um hvernig PSD2 löggjöfin muni breyta markaðinum fyrir greiðsluþjónustu.

Hreyfing og heilsa á nýjum stað

Höfðinn er ný og glæsileg miðstöð verslunar og þjónustu að Bíldshöfða 9. Hér eru nú til húsa heilsugæsla, heilsuræktarstöð, apótek, stoðkerfisráðgjafar, röntgenstofa og golfverslun. Enn eru örfá rými laus í stærðum frá 300-1.700 m².

Fyrirtækin í húsinu:

Apótekarinn er framsækið verslunar- og þjónustufyrirtæki sem býður upp á lyf og aðrar heilsutengdar vörur.

Flexor býður upp á göngugreiningu, lausnir við stoðkerfisvandamálum, stuðningshlífur og skó við hæfi.

Heilsuborg brúar bilið milli líkamsræktar og heilbrigðisþjónustu með því að flétta saman hreyfingu, fræðslu og meðferð.

Heilsugæslan Höfða leggur áherslu á gott aðgengi, stuttan biðtíma og skráningu á ákveðinn heimilislækni.

Röntgen Domus opnar í Höfðanum í haust og mun bjóða upp á röntgenrannsóknir auk tölvusneiðmynda og ómskoðunar.

Örninn Golfverslun er sú stærsta sinnar tegundar á landinu og býður upp á mikið úrval af hágæða golfvörum.

Yfir 2.000 viðskiptavinir sækja húsið á hverjum degi.

Bíldshöfðinn liggur sérstaklega vel að helstu samgönguæðum. Samkvæmt vinningstillögu að rammaskipulagi rís íbúðabyggð fyrir 10–15.000 manns á Ártúnshöfða á næstu árum og liggur Bíldshöfði við fyrirhugað byggingarsvæði.

HEILD
fasteignafélag

Skotsilfur

Réttir úr kútnum

Óhætt er að segja að gengi Skeljungs hafi valdið vonbrigðum frá því að félagið var skráð á markaði í desember. Staða forstjórans, **Valgeirs Baldurssonar**, hefur af þeim sökum ekki verið sterk en fyrir opnun markaða í gær, þriðjudag, stóð hlutabréfaverð félagsins í 5,24 krónum á hlut og hafði lækkað um nærri fjórðung frá skráningu. Fjárfestar tóku hins vegar afar vel í uppgjör félagsins á fyrri árshelmingi, þar sem hagnaður jókst um 10 prósent milli ára, og hækkaði gengi bréfanna um heil 13 prósent í viðskiptum í gær. Þótt hluthafar fagni þessum tíðindum þá er markaðsvirði Skeljungs enn um tveimur milljörðum lægra en þegar það fór á markaði í árslok 2016.

Nýr eigandi

Félagið Saffron Holding, í eigu **Sigurðar Arngrímssonar** fjárfestis, hefur eignast að fullu Hringbraut, sem rekur samnefnda sjónvarpsstöð, útvarp og vefmiðil. Áður átti félagið nitján prósent hlut í Hringbraut. Guðmundur Örn Jóhannsson var fyrir viðskiptin stærsti eigandi fjölmiðilsins með 65 prósent hlut en hann heldur eftir aðeins 0,66 prósentum. Þá hefur Rakel Sveinsdóttir, sem hætti störfum hjá Hringbraut í vor, auk þess selt sextán prósent hlut sinn. Hringbraut hefur skilað tapi frá stofnun í febrúar árið 2015. Tapið nam 65,5 milljónum króna árið 2015 en fjölmiðillinn hefur ekki skilað ársreikningi fyrir síðasta ár.

Sterkt uppgjör

Stóru tíðindin í nýbirtum uppgjörom skráðu tryggingafélaganna er afkoma VÍS. Þrátt fyrir að félagið, en **Helgi Bjarnason** er forstjóri þess, hafi upplýst markaðinn í sumar um að von væri á sterku uppgjöri kom það fjárfestum engu að síður á óvart. Til marks um það hækkuðu bréfin um 5,2% eftir að uppgjörið var birt. Hagfræðideild Landsbankans bendir á að bréf VÍS séu samkvæmt kennitölum um 10 til 15 prósentum ódýrari en bréf Sjóvár og TM. Arðsemi eigin fjárfelaganna hafi hingað til réttlætt muninn en það kunni hins vegar að vera að breytast.

Möguleg bólu myndun í Kína

Skýrar vísbendingar eru um bólu myndun á kínverskum fasteignamarkaði að mati greinenda. Er óttast að bólan kunni að springa með hveli ef illa fer. Mikill hagvöxtur í landinu hefur valdið efnahagslegri spennu og jafnvel offjárfestingu í sumum greinum atvinnulífsins, svo sem byggingariðnaði. Sérfræðingur Goldman Sachs segir að mikil skuldaféttun í Kína ógni fjármálastöðugleika og auki hættuna á fjármálakreppu. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Traust á fjármálakerfinu

Lilja Alfreðsdóttir
alþingismaður

Áskoranir íslenskrar hagstjórnar eru margvíslegar og hverfa ekki þótt vel ári. Það er erfitt að hafa áhrif á ýmsa þætti hagstjórnar hér á landi, til að mynda hversu smátt hagkerfið okkar er eða að útflutningurinn er að mestu byggður á náttúruauðlindum og því sveiflukennari en ella. Hins vegar eru ákveðin verkefni sem stefnumótandi aðilar hafa á sínu valdi sem mikilvægt er að ráðast í til að styrkja umgjörð hagkerfisins og viðnámsþrótt þess. Annars vegar að efla traust á fjármálakerfinu og hins vegar endurskoðun peningastefnunnar. Til að stefnumótunin sé farsæl, þá þarf að tvinna þessa tvo þræði saman.

Um áratug fyrir hina alþjóðlegu fjármálakreppu var starfsemi fjármálaeftirlits og seðlabanka aðskilin í mörgum ríkjum, m.a. vegna þess að skynsamlegt þótti

að aðskilja eftirlit með öryggi innstæðueigenda og fjármálastöðugleika. Bankaeftirlitið var aðskilið Seðlabanka Íslands árið 1999 og Fjármálaeftirlitið stofnað. Í fjármálakreppunni komu fram miklir vankantar á þessari útfærslu, þar sem heildarsýn á áhættuþætti fjármálakerfisins skorti hjá Seðlabankanum sem lánveitanda til þrautavara. Fram hafa komið sterk rök hjá sérfræðingum á þessu sviði í þá veru að bankaeftirlit eigi heima hjá seðlabönkum. Þróunin hefur verið sú hjá þeim ríkjum sem lentu í miklum erfiðleikum í fjármálakreppunni að þau hafa verið að veita seðlabönkum auknar heimildir á sviði þjóðhagsvarúðar og má nefna Holland og Írland. Sum ríki, líkt og Bretland, hafa sameinað eftirlit með fjárhagsstöðu lánastofnana á nýjan leik innan Englandsbanka. Það er brýnt að fara gaumgæfilega ofan í saumana á því hver ávinningurinn af sameinuðu fjármálaeftirliti á Íslandi sé.

Skortir skýrt umboð

Mikil umræða hefur lengi verið á Íslandi um gjaldmiðlamál og tilfinningalegt samband þjóðarinnar við krónuna er oft lævi blandið. Stundum mætti halda að

Það gefur auga leið að það er meiri áskorun í litlu opnu hagkerfi, en ef samspil peningastefnu og ríkisfjármála er rétt og regluverk á fjármálamarkaði skilvirkt, þá er hægt að ná árangri.

hún væri upphaf og endir alls. Það er hins vegar ekki svo, því gjaldmiðillinn er fremur eins og hita-mælir hagkerfisins. Ef hagstjórnin er styrk og framsýn, þá má draga úr sveiflum á gjaldeyrismarkaði. Það gefur augaleið að það er meiri áskorun í litlu opnu hagkerfi, en ef samspil peningastefnu og ríkisfjármála er rétt og regluverk á fjármálamarkaði skilvirkt, þá er hægt að ná árangri. Til að auka traust og trúverðugleika, þá þarf að halda áfram að styrkja umgjörð peningastefnunnar. Ráðist hefur verið í margar aðgerðir á undanförunum misserum. Meðal annars að innleiða stýritæki til að tempra

fjármagnsinnstreymi og breyta reglum um laust fé og gjaldeyrissjófnuð bankanna. Hins vegar þarf að horfa til fleiri hagstjórnartækja en stýrivaxta ef árangur á að nást í peningastefnunni og fyrirbyggja þarf að kerfisáhætta byggist upp í fjármálakerfinu. Til auka líkurnar á því að markmið um efnahagslegan stöðugleika náist, þá verður að leggja meiri áherslu á að samvinna framkvæmd peninga- og þjóðhagsvarúðarstefnu. Þetta er best gert með því að sameina fjármálaeftirlit á Íslandi til að hámarka styrk af kerfinu.

Stefnumótandi aðilar á Íslandi verða að skilja að þetta gerist í samvinnu Alþingis og lykilstofnana. Ef ekki er farið af stað í slíka vegferð með því hugarfari, þá skortir vegferðina umboð. Endurskoðun peningastefnunnar á að einblína á þessa þætti og bind ég miklar vonir við þá vinnu sem nú stendur yfir. Hins vegar er mjög bagalegt þegar forystumenn ríkisstjórnarinnar eru stöðugt að senda misvísandi skilaboð um umboð nefndarinnar og verkefni. Þetta verklag er ekki líklegt til að skila tilætluðum árangri og dregur úr trausti á getu stjórnvalda til að sigla í höfn þjóðfélagslega mikilvægum verkefnum.

Raddstýrða stríðið

Hin hliðin
Björn Berg Gunnarsson
fræðslustjóri
Íslandsbanka

Smásölumarkaðurinn vestanhafs var heldur betur í sviðsljósinu í síðustu viku. Hluthafar Whole Foods samþykktu formlega að selja verslanakeðjuna til Amazon á ríflega 1.500 milljarða króna og nýju eigendurnir ætla strax að

lækka vöruverð. Samdægurs bárust áhugaverð tíðindi frá Google. Frá og með síðari hluta septembar geta notendur snjallhátalarans Google Home keypt vörur frá stærsta smásala heims, Wal-Mart, með raddskipunum.

Amazon með forystu

Flestum ber saman um að samstarf Google og Wal-Mart sé svar við auknum umsvifum Amazon. Jeff Bezos og félagar hafa lagt ríka áherslu á þróun og sölu Amazon Echo snjallhátalara að undanförunu og nifaldaðist salan á síðasta ári.

Echo hefur í dag tæplega þrisvar sinnum fleiri virka notendur en Google Home.

Markmiðið er þó ekki eingöngu að selja sem flesta hátalara heldur að hagnast á notkuninni. Ljóst er að Amazon og Google telja raddstýrð innkaup spennandi markað og þó Amazon hafi hingað til verið mun meira áberandi í smásölu á vefnum er samstarfið við Wal-Mart afar stórt skref fyrir Google og markaðstorg þeirra, Google Express. Vörur Costco, Target, Walgreens, Toys R Us og fleiri rísa hafa reyndar verið í boði á markaðstorginu (meira

á segja Whole Foods) og frá því í febrúar hefur verið hægt að panta vörur með raddstýringu en með tilkomu Wal-Mart færast samkeppnin á annað plan.

Næsta skref í vefverslun

Það getur verið erfitt að átta sig á áhrifum aukinnar samkeppni en stundum er hægt að sjá vísbendingar í verðlagningu hlutabréfa. Þegar tilkynnt var um fyrirhuguð kaup Amazon á Whole Foods í byrjun sumars féllu hlutabréf Costco um 3% og um önnur 5% á miðvikudaginn þegar Amazon greindi frá verðlækkunum.

Það er því ljóst að markaðurinn litur svo á að taka þurfi vefverslun alvarlega.

Ekkert er þó ennþá í boði hér heima. Google heyrir vissulega íslensku og getur skrifað niður talað mál, en gervigreind Google Assistant býður ekki enn upp á samskipti á tungumálinu frekar en Alexa (gervigreind Amazon), Cortana (Microsoft) og Siri (Apple). Íslenskir neytendur munu þó væntanlega ekki láta bjóða sér það til lengdar og munu nota þær lausnir sem í boði verða, hvort sem raddstýring tækja, verslunar, tónlistar og fleira verður á íslensku eða ensku.

SÓLEY RÓS

RÆSTITÆKNIR

TJARNARBÍÓ

R.E. Pressan.is

S.J. Fréttablaðið

„Saga sem bætir heiminn.“

J.S.J. Kvinnablaðið

„Sólveig túlkar sársauka Sóleyjar Rósar af sterkri innlifun sem lætur engan ósnortinn.“

S.B.H. MBL

„Bráðfyndið leikrit sem hittir beint í hjartastað, fullkomlega íslenskt en á sama tíma sammanlegt og líka skerandi sárt. ... Sterkur efniviður sem unnið er úr af virðingu, hnitmiðaður leiktexti, hárbeitt leikstjórn Maríu Reyndal og stjórnuleikur Sólveigar og Sveins Ólafs“.

D.S. Starfugl

Sýningin sem sló í gegn á síðasta leikári snýr aftur!

GRÍMAN

ÍSLENSKU SVÍÐSLISTAVERÐLAUNIN

Leikrit ársins 2017

Leikkona ársins í aðalhlutverki

Menningarverðlaun DV

Sýningar

Sun. 17. sept. kl. 20.30

Lau. 23.sept. kl. 20.30

Lau. 30.sept. kl. 20.30

Fös. 6. okt. kl. 20.30

Miðasala á tix.is

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Afhjúpandi

Nú er ekkert nýtt að löggjafinn og framkvæmdarvaldið sýni fjölmiðlum lítinn skilning. Undanfarið hefur harðnað á dalnum hjá ýmsum í þessum geira. Lögð hefur verið fram gjaldþrotabeidi á DV, og aðrir, s.s. Kjarninn, hafa lýst því opinberlega að reksturinn sé í járnum. Ein af stóru ástæðunum fyrir þessu er sú meðgjöf sem löggjafinn veitir RÚV á ári hverju, en auk þess að fá að seilast í vasa hvers einasta landsmanns gegnum nefskattinn, þá fær ríkisfjölmiðillinn óárettur að starfa á auglýsingamarkaði. Tekjur RÚV af sölu auglýsinga 2016 námu riflega tveimur milljörðum.

Vart þarf að taka fram að viðast hvar þekkt það ekki að ríkisfjölmiðill taki þátt á auglýsingamarkaði með viðlíka hætti. Hliðarverkanin er líka sú að ríkisfjölmiðill sem þarf að sækja í auglýsingatekjur þarf að sýna efni sem auglýsendum þóknast. Þetta veldur því að RÚV tekur þátt á markaði um efniskaup á alþjóðlegu sjónvarpsefni með mun harkalegri hætti en annars staðar tiðkast.

Með öðrum orðum. Tilvist RÚV veldur því ekki einungis að einkamiðlarnir verða af tekjum, heldur veldur hún einnig verðbólgu í verði á alþjóðlegu sjónvarpsefni með tilheyrandi kostnaðarauka fyrir þá sem á markaðnum starfa.

Meðgjöf RÚV er ekki hið eina sem er ábótavant í stefnu stjórnvalda gagnvart fjölmiðlum. Um árabíl hafa þeir sem starfa á sjónvarpsmarkaði kvartað undan því að ekki sé nóg að gert þegar kemur að ólöglegu niðurrhali, en áætlað er að innlendir rétthafar verði af meira en milljarði á ári vegna þessa. Skilningsleysi stjórnvalda hefur verið algert.

Því þurfti ef til vill ekki að koma á óvart að sjá sjálfan formann allsherjar- og menntamálanefndar Alþingis, Áslaugu Örnú Sigurbjörnsdóttur, auglýsa á samfélagsmiðlum eftir ólöglegu streymi að stórbardaga Conors MacGregor og Floyd Mayweather, en réttinn að bardaganum höfðu innlendir sjónvarpsstöðvar keypt dýrum dómum.

Tekið skal fram að málefni rétthafa heyra undir menntamálaráðherra og eru því beinlínis á sviði sem varðar nefndina sem Áslaug Arna veitir forstöðu. Haft er á orði að ekkert atvik á síðari árum hafi verið meira lýsandi fyrir viðhorf stjórnvalda í garð fjölmiðla í landinu. Varla getur nefndarformaðurinn setið áfram.

Tekjurnar gætu lækkað um 600 milljónir

Heildsölutekjur fjarskiptafélagsins Símans gætu dregist saman um allt að 600 milljónir króna á ársgrundvelli í kjölfar fyrirhugaðs samruna Vodafone og 365, helstu keppinauta félagsins. Þetta kom fram í máli Orra Haukssonar, forstjóra Símans, á kynningarfundum með fjárfestum í síðustu viku.

Hann sagðist búast við að eftirlitsstofnanir samþykktu samruna Vodafone og 365, en þó með

Orri Hauksson

stífum skilyrðum. Áhrifa samrunans myndi gæta víða í starfsemi Símans, en félagið myndi meðal annars missa heildsölutekjur til hins sameinaða félags, þá að því tilskildu að allir viðskiptavinir 365 færðu sig yfir til Vodafone. Gæti upphæðin orðið allt að 600 milljónir króna á ársgrundvelli. Er upphæðin um 7,6 prósent af tekjum Símans í fyrra, sem námu alls 7.945 milljónum króna. – kj

27.08.2017

Ég álit að það eigi að vera algjört gagnsæi um fjárfestingar lífeyrissjóðanna, til dæmis í hverju þeir fjárfesta, hvernig þeir beita sér, með hvaða stjórnarmanni þeir greiða atkvæði á hluthafafundum og hvaða tillögur þeir leggja fram.

Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar

Þægilegri verðbréfavíðskipti í netbankanum

Við erum búin að uppfæra verðbréfavíðmótið í netbankanum. Nú er hægt að kaupa og selja hlutabréf sem skráð eru í Kauphöll á þægilegri hátt en áður, stofna áskrift að sjóðum, skoða vörslureikning og fylgjast með ávöxtun eigna.

Kynntu þér málið í netbankanum.

Arion banki
– fyrir framtíðina

